

Miljöministeriet, Finland
[kirjaamo\(at\)ym.fi](mailto:kirjaamo(at)ym.fi)

2021-10-04

ÖVERSÄTTNING

Miljöministeriet i Finland, VN/21286/2021, samråd enligt Esbo-konventionen. Talga Graphene AB, grafitbrytning i Nunasvaara Södra, Niska Södra, Niska Norra, Nunasvaara Norra, Kiruna kommun, Sverige

YTTRANDE OM SAMRÅDSMATERIAL ANGÅENDE GRUVBRYTNING (GRAFIT) I VITTANGI, KIRUNA KOMMUN (MILJÖKONSEKVENSBEDÖMNING)

Finsk-svenska gränsälvskommisionen tackar Miljöministeriet för yttrandebegäran.

För kännedom har kommissionen yttrat sig till bolaget Talga Graphene AB i ett tidigare samrådsskede 2021-02-19, diariernr VN/21286/2021:

(https://www.fsgk.se/FSGK_Yttrande_Talga_Grafit_Vittangi.pdf)

I detta yttrande har kommissionen bedömt att den tänkta verksamheten möjligen kan leda till gränsöverskridande påverkan. Kommissionen har lyft olika behov av påverkansbedömning i yttrandet i fråga som i med hjälp av samrådsmaterialet nu förtydligas.

Nunasvaara Södra

Vid pågående samrådet vill kommissionen konstatera att det finns behov att särskilt bedöma påverkningar och risker till yt- och grundvatten relaterade till den stora mängden syrabildande gråberg som ska permanent lagras i gruvområdet. Även anrikningssand från brytning bedöms vara syrahaltig och kommissionen pekar ut samma behov för bedömning av lagring, påverkan och risker som deponering av materialet kan orsaka i vattenförekomsten Torne älv både i drift och efterbehandling samt efterkontroll av gruvområdena.

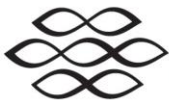
Kontrollerad samling och behandling av dagvatten från området borde beskrivas i MKB-rapporten, såsom vilka parameter i utgående vatten i övrigt ska analyseras regelbundet i verksamheten och vilka skyddsåtgärder planeras för att förebygga miljörisker.

Mängden och kvalitet på kemikalier med hantering av utsläpp av dem i miljön ska redovisas i MKB-rapporten med analys om påverkan till Torne älv. Även vattenreningsprocessen och dess dimensionering i olika skeden av verksamheten ska belysas.

Grafitbrytning Niska Södra, Niska Norra, Nunasvaara Norra i Kiruna kommun

Gråberg och anrikningssand från verksamheten i den underjordiska gruvan bedöms vara syrabildande. En del ska lagras inne i gruvan, en del i ett ovanjordiskt lager. Samma anmärkningar om bedömning av påverkningar till vattenförekomst och riskhantering som gäller Nunasvaara Södra är relevanta för dessa andra gruvområden.

Vid översvämning leds vattnen från området till vattendistriktet Hosiojärvi (Nunasvaara Norr, samt Nunasvaara Söder), Niskakoski vattendistrikt (Niska Söder, Niska Norr). Det bedöms i samrådsdokumentet att halterna av fosfor, uran och ammoniumkväve riskerar överskridas i Hosiojärvi. Dessa vattenförekomster tillhör Torne vattendistrikt. I Torne älv bedöms

överskridningar av halterna inte ske, inte ens vid det lägsta vattenflödet. Grunderna för kalkylering av utsläppshalterna borde redovisas i MKB-rapporten.

Beredningsåtgärder för att hantera översvämningssituationerna i alla gruvområden borde visas i MKB-rapporten, även i ljuset av ökat nederbörd och ovanliga väderleksfenomen i olika årstiden (barmark, höstöversvämningar, regn på tjäle i vintertid och deras påverkan på stabilitet av lagring och marken i övrigt) i förhållande till scenarierna om klimatförändringen och verksamhetens livslängd samt efterkontroll.

Kumulativa och sammanlagda effekter

Gränsälvscommissionen uppmanar att vid planering av projektområdena bedöma de kumulativa och sammanlagda effekterna inom gränsvattendraget med hänsyn till andra pågående eller planerade gruvverksamheter (LKAB, dagbrott i Kaunis Iron, planerat dagbrott i Hannukainen i finska Kolari m.m.) under gruvans drift och efterkontroll (utökad drift av gruvverksamheterna och påverkan i gränsälven). Detta med hänvisning till bla svaret från EU-kommissionen 2020 och 2021 angående korrekt tillämpning av MKB-direktivet i en annan gruva och dess MKB-process i Torne vattendistrikt, om tillgänglighet av sammanlagda effekter vid MKB-processen till allmänheten, mer i länkarna nedan:

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/P-9-2021-002466-ASW_EN.html

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/P-9-2020-000741_EN.html

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/P-9-2020-000741-ASW_EN.html

Johan Antti
ordförande

Timo Jokelainen
viceordförande

Virve Sallialmi
sekreterare

FÖR KÄNNEDOM

Naturvårdsverket
Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland
Länsstyrelsen i Norrbotten